

רע"פ 8610/14 - ע.א. נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירות אלימות

var MareMakom = "רעפ 8610/14 - ע.א. נ' מדינת ישראל, תק-על 2014(4), 13606(31/12/2014)";

{p.IDHidden{display:none

בבית המשפט העליון

רע"פ 8610/14

כבוד השופט ח' מלצר

ע.א.

נ ג ד

לפני:

המבקש:

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית
המשפט המחוזי באר שבע שניתן ע"י כב'
השופטים י' צלקובניק; י' עדן וג' שמעון, מיום
22.10.2014 בתיק עפג 021482-08-14

בשם המבקש: עו"ד קרן ארבל

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופטים י' צלקובניק, י' עדן וג' גדעון), אשר דחה את ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בקרית גת (כב' השופטת הבכירה ר' לביא), מכוחו הורשע המבקש בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 379 + 382(ב)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק), סחיטה באיומים לפי סעיף 428(א) לחוק ואיומים לפי סעיף 192 לחוק. בעקבות ההרשעה נגזרו על המבקש: 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות; 12 חודשי מאסר על-תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירות של תקיפה וסחיטה באיומים; 6 חודשי מאסר על-תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירה של איומים; קנס בסך 1,000 ש"ח, או 45 ימי מאסר תמורתו; פיצוי למתלוננת בסך 15,000 ש"ח; והתחייבות בסך של 10,000 ש"ח שיימנע מביצוע העבירות בהן הורשע

עמוד 1

לתקופה של 3 שנים.

להלן אביא את יתר הנתונים הנדרשים להכרעה בבקשה.

רקע עובדתי והשתלשלות ההליכים

2. המבקש הועמד לדין בכתב אישום בו נטען כי הוא תקף בשתי הזדמנויות את מי שהיתה אשתו באותה העת (להלן: המתלוננת). במקרה הראשון תפס אותה בכתפיה והפיל אותה לרצפה (להלן: המקרה הראשון) ואילו במקרה השני, שאירע כחצי שנה לאחר המקרה הראשון, נטען כי המבקש תפס את המתלוננת בגרונה בשתי ידיו, הצמיד אותה לדלת וחנק אותה (להלן: המקרה השני). כן יוחס לו במסגרת אירוע זה הרס של נכס במזיד, בכך שריסק צעצוע השייך לילדיו.

עוד נטען בכתב האישום כי יומיים לאחר המקרה השני, המבקש איים על המתלוננת בכך שאמר לה כי אם תפנה למשטרה, לעורכי דין או לבית המשפט – הוא ירצח את כל משפחתה וכן בכך שאמר לה כי "חבל שהיטלר לא גמר אתכם...תמות נפשי עם פלישתים אני מוכן לרצוח אותם ולהתאבד אבל את תישארי לבד בעולם". כן נאמר בכתב האישום כי בהמשך המבקש איים על המתלוננת בכך שאמר לה כי אם לא תלך בדרכו הוא ינפח את המינוס בבנק ויגרום לחוב בגין מכשירי הטלפון הניידים. בגין המעשים האמורים יוחסו למבקש שתי עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 379 + 382(ב)(1) לחוק; איומים, לפי סעיף 192 לחוק; והיזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק.

3. בית משפט השלום הכריע בדינו של המבקש לאחר ניהול הוכחות. בית המשפט סקר בהכרעת הדין בפירוט את העדויות שנשמעו מטעם התביעה ומטעם ההגנה ואת הראיות שהוגשו. צוין כי מעדות המתלוננת עלה כי במהלך תקופת נישואיה למבקש, היא הייתה נתונה למסכת מתמשכת של אלימות מילולית, הפחדות והשפלות. לדבריה, על רקע המצוקה הכלכלית אליה נקלעו בני הזוג, המבקש נהג לשלוח אותה אל הוריה על מנת לקבל מהם עזרה כלכלית ואם חזרה "בידיים ריקות" כעס עליה ולא הכניס אותה לדירתם עד שהתחננה בפניו שיסלח לה, ולכן לעתים גייסה עזרה מחברותיה, או מכרה פריטים מהבית ללא ידיעתו. עוד טענה כי המבקש בודד אותה מבני משפחתה, מנע ממנה להחזיק כרטיס אשראי ופנקס שיקים ולא שיתף אותה בניהול חשבון הבנק המשותף שלהם. לדבריה, בשל פחדה ממנו לא פנתה למשטרה ולא שיתפה במתרחש את בני משפחתה עד שהמערער מימש את איומיו וזמן מה לאחר שחזרה במקרה מסוים מהוריה ללא כסף – לקח את ילדיהם. המערער לעומת זאת טען כי המתלוננת מעלילה עליו עלילות שווא בסיוען של אמה וחברתה, כדי למנוע ממנו לקבל את החזקה על ילדיהם,

דבר שהוא היה מעוניין בו. הוא תיאר את המתלוננת כ"בובה על חוט", ואת עצמו כמי שניהל בפועל את חיי המשפחה.

4. בית המשפט מצא כי המתלוננת אמינה. נמצא כי תיאורה הוא "תיאור פלסטי ואמין ביותר של קרבן, תאורה מאפיין התסמונת של האישה המוכה". התרשמותו של בית המשפט מעדותו של המבקש הייתה חיובית פחות. נקבע כי גרסתו לא עוררה אמון ובית המשפט אף הצביע על סתירות וחוסר היגיון בהם לקתה.

בית המשפט ציין כי אמנם, באפשרותו להרשיע את המערער על-סמך עדותה היחידה של המתלוננת, לאחר שהזהיר עצמו ונימק טעמיו, אך החליט שלא להרשיע את המבקש בעבירות שהוכחתן התבססה אך ורק על עדותה של המתלוננת. נקבע כי אף שהמתלוננת לא שיקרה, היא העידה מתוך מערבולת רגשית וסערת נפש שהביאה להעצים את האירועים. לאור האמור זוכה המבקש ממקרה אחד של איום, עליו המתלוננת כלל לא העידה. אשר למקרה הראשון, צוין כי עדות המתלוננת היא עדות יחידה ועדויותיהן של אם המתלוננת וחברתה אינן יכולות להוות חיזוק לה, שכן היא סיפרה להן על האירוע זמן רב לאחר שהתרחש. המערער זוכה איפוא, מחמת הזהירות, כהגדרת בית המשפט, מהעבירות של תקיפה ואיומים ומגרימת הנזק לצעצוע - כולם ביחס למקרה הראשון.

המבקש הורשע עם זאת ביתר העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. באשר למקרה השני, מצא בית המשפט חיזוק לעדותה היחידה של המתלוננת במצבה הנפשי הקשה ובדברים שסיפרה למחרת לחברתה ולאמה, שהיו עדות אמינות, אשר נזהרו מאוד בדבריהן, ובהינתן שמדובר באמרת קורבן אלימות. אשר לדרישת המבקש מן המתלוננת להביא כסף מהוריה, תוך השמעת איומים, נקבע כי התנהגות המבקש, כפי שהמתלוננת תיארה אותה - ובפרט העובדה שלא הכניס אותה לביתם כשחזרה ללא כסף, אלא אם כן ביקשה סליחה והתחייבה לפנות אל הוריה שוב - מהווה איום והטלת אימה. בית המשפט מצא עוד כי המבקש איים על המתלוננת גם יומיים לאחר המקרה השני, כאשר בהיותם בבית רב - אליו פנו לצורך גישור ביניהם, אמר לה כי היא לא תראה את ילדיה אלא אם תעזוב את הארץ, או שיתאבד, כשהמבקש אישר כי אמר בהקשר זה: "תמות נפשי עם פלישתים", וכל זאת גם לאור העובדה שהמבקש כבר לקח ממנה את הילדים. צוין כי האיומים בוטאו בנוכחות הרב וחיזוק לאמירתם נמצא בעדותה של אם המתלוננת עמה שוחחה המתלוננת מיד לאחר האירוע, וכן בעדות הרב, שאת דבריו אף המבקש אישר. בית המשפט קבע עוד כי הוכח שבאיומים ובסחיטה רגשית, תוך שהטיל פחד ואימה על המתלוננת, הוא הניע אותה להשיג כספים מהוריה.

5. בית המשפט גזר למבקש את העונשים שפורטו לעיל לאחר שהונחו בפניו מספר תסקירים בעניינו של המבקש. שירות המבחן התרשם כי המבקש נוטה להציג עצמו באופן חיובי ומתקשה לקבל כי באישיותו גם חלקים אלימים. למרות זאת המבקש הסכים להשתלב במסגרת טיפול לגברים אלימים כלפי בנות זוגם. יחד עם זאת, כעבור זמן מה חלה ירידה משמעותית ברמת שיתוף הפעולה שלו והוא הושעה מהמסגרת הטיפולית האמורה. בשל העמדות הנוקשות שהביע המבקש - לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית והמליץ על מאסר בעבודות שירות יחד עם

מאסר מותנה ופיצוי.

6. בגזר הדין בית המשפט עמד, בין היתר, על חומרת העבירות ועל העובדה שהמבקש ניצל את חולשתה של המתלוננת. התרשמותו של בית המשפט היתה כי במהלך נישואיה למבקש - המתלוננת היתה נתונה למסכת טרור וכי זוהי טראומה ממנה היא מתקשה להתאושש. עוד צוין כי למרות הדחיות המרובות והתסקירים הרבים שהתקבלו - אין המבקש מכיר בפן האלים של התנהגותו, לא למד לקח ולא צמצם את מסוכנותו. לפיכך נקבע כי לא ניתן להסתפק בעונש לו עתרה ההגנה, אך לאור עברו הנקי של המבקש, חלופה הזמן וזיכוי החלקי - הוחלט שלא להטיל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריש וגזרו עליו העונשים שפורטו לעיל.

7. המבקש הגיש ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור לאחר שציין כי הערכאה המבררת קבעה ממצאי מהימנות ברורים. טענת המערער כי נוכח הקביעות בהכרעת הדין היה צורך למצוא חיזוק לעדות המתלוננת (בדרך דומה לזו שהובילה לזיכוי במקרה הראשון) - נדחתה. נקבע כי החיזוקים שמצאה הערכאה הדיונית בעבירות בהן הורשע המבקש ביססו את עדות המתלוננת כדבעי וכי הוקמה תשתית ראיתית נאותה להרשעתו.

אשר לערעור על העונש, נקבע כי מפסק הדין עולה כי המבקש הטיל חיתתו על המתלוננת משך תקופה משמעותית תוך גילויי התעמרות וביזוי נמשכים. בית משפט השלום איפשר בחינה האם המערער שינה מאורחותיו, אך הפנייתו לשירות המבחן לצורך שילובו בהליך טיפולי לא הועילה ובנסיבות אלה, העונש שנגזר עליו נותן ביטוי מירבי לכלל הנסיבות שהעלה בא כוחו, לרבות היותו נעדר עבר פלילי.

טענות המבקש

8. המבקש סבור כי נפלו בהליך בעניינו פגמים מהותיים, שמעוררים שאלות שחשיבותן חורגת מגדרו של התיק, במספר היבטים:

א) רס גסטה - המערער טוען כי בית המשפט התייחס לעדויותיהם של אם המתלוננת, חברתה והרב אליו הגיעו בני הזוג לצורך גישור כמחזקות את עדותה היחידה של המתלוננת, בבחינת אמרות רס גסטה. לדבריו, בכך התעלם בית המשפט המחוזי מהעובדה כי עדות חברתה של המתלוננת נמצאה בלתי אמינה והובילה לזיכוי מחלק מן העבירות, ו"לא ברור הכיצד יכולה אותה עדות אשר מובילה לזיכוי המערער (במקרה הראשון) להוות חיזוק לעדות יחידה". עוד נטען כי עדויות החיזוק אינן עומדות בתנאים לקיום החריג של רס גסטה, שכן אין מדובר באמרות שנאמרו בסמוך לאירוע האלימות או בהזדמנות ראשונה. המבקש מוסיף וטוען כי עדויות המתלוננת ואמה "נקובות ככברה";

כי המתלוננת אישרה שתלונתה הוגשה רק לאחר שקיבלה ייעוץ משפטי; כי המציאות הכלכלית הקשה שבית המשפט המחוזי ציין כי היא עומדת ברקע המעשים - אינה מתיישבת עם ראיות שהגיש בערכאה הדיונית; וכי המתלוננת אישרה בעדותה כי שיקרה בתצהיר שהגיש לבית המשפט לענייני משפחה, אשר היווה הבסיס לתלונה ולכתב האישום. לטענתו, לכל אלה לא התייחסו הערכאות דלמטה.

(ב) נטען כי עדות הרב נמסרה בניגוד לחיסיון החל על דברים שנמסרו לכהן דת, היות שהמבקש לא ויתר על החיסיון ולשיטתו לא ניתן להכשיר ראיה בניגוד להוראות פקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971.

(ג) המבקש גורס כי הערכאות דלמטה לא נדרשו לטענתו כי אמירות שלא כפר באמירתן בנוכחות הרב, דוגמת "זרע עמלק" ו"תמות נפשי עם פלישתים" - אינן איומים, אלא עלבונות גרידא.

(ד) נטען כי בפסיקת בית משפט זה לא נידון נושא תסקיר שירות המבחן והמשקל שיש לייחס לנושא קבלת האחריות למעשים. המבקש טוען כי לאחר שניהל פרשת הגנה ממושכת על אירועים שלטענתו לא התרחשו - אין לצפות שיודה במעשים בפני קצינת המבחן אך כדי לרצותה.

הכרעה

9. עיינתי בבקשה על צרופותיה והגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. להלן אביא בקצרה טעמי לכך.

10. הלכה היא כי רשות לערער בפני ערכאת ערעור שניה תוענק רק במקרים המעוררים שאלה בעלת חשיבות משפטית החורגת מעניינם של הצדדים להליך (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.07)), או במקרים שמתגלה בהם אי-צדק בולט או שמתעורר חשש כי נגרם למבקש עיוות דין (רע"פ 5165/13 בבלי נ' מדינת ישראל (20.8.13) וההפניות שם).

11. חרף טענת המבקש כי בקשתו מעוררת סוגיות עקרוניות בעלות חשיבות רוחבית - הלכה למעשה טענותיו מופנות נגד ממצאי עובדה וקביעות מהימנות של הערכאה הדיונית, כמו-גם טענות באשר ליישום הדין בעניינו. לא מצאתי כי יש בטענותיו אלה כדי לעמוד באמות המידה למתן רשות לערער "בגלגול שלישי". כבר מטעם זה דין הבקשה להידחות.

12. בבחינת למעלה מן הצורך אציין כי גם בחינת הטענות לגופן מעלה כי אין בהן ממש בנסיבות. לא אדרש לכל הטענות ואסתפק בכך שאציין כי:

ראשית, ובניגוד לטענת המבקש, הערכאה הדיונית לא קבעה כל ממצאי מהימנות שליליים באשר לעדות המתלוננת, אמה או חברתה. נהפוך הוא. זיכוי באשר למקרה הראשון יסודו בזהירות הרבה בה בחר בית משפט השלום לנקוט, הגם שהבהיר כי נראה שהמתלוננת לא בדתה את המקרה. הזיכוי בא מן הספק נוכח העובדה שהמתלוננת סיפרה על התקיפה הנטענת לאמה ולחברתה זמן רב יחסית לאחר ביצוע המעשים לכאורה, ולכן נמנע בית המשפט מהרשעה.

מנגד, הרשעתו של המבקש בעבירות בהן הורשע - מבוססת על עדות המתלוננת שהחזוקים שנמצאו לה מקורן בעדויות של עדים ששמעו ממנה בסמוך למעשים על התרחשותם, וידעו אף לתאר את מצבה הנפשי בעקבותיהם.

שנית, הערכאות דלמטה נדרשו לאמירות שהמבקש אינו מתכחש לאמירתן ובית משפט השלום אף הבהיר מדוע מדובר באיומים, ובנסיבות שתוארו - עמדתו מקובלת עליו.

13. לבסוף אציין בהתייחס לתסקיר שירות המבחן, כי להכרה ולקבלת אחריות על המעשים יש חשיבות בהיבט של הערכת אפשרויות השיקום של מורשע בעבירות אלימות ושילובו במסגרת טיפולית. שירות המבחן, כגורם המקצועי בעל הניסיון בתחום זה, מצא כי נוכח יחסו של המבקש לביצוע העבירות - אין מקום לשילובו שוב בהליך טיפולי לאחר שנסיון קודם כשל. מקובלת עליו איפוא קביעת בית המשפט המחוזי הנכבד כי בהינתן חומרת המעשים ובשים לב לכלל הנסיבות - אין מקום להתערבות בעונש שהושת על המבקש.

14. נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט' בטבת התשע"ה (31.12.2014).

ש ו פ ט